

hoofdstuk des Bijbels de oorspronkelijke gelijkheid van alle menschen en de aard van hun wezen door een enkele uitspraak vermeld. Geheel de Schrift wijst daarop: één Vader; één zelfde val; één zelfde verlossing; de geest, de ziel, het eigenlijke wezen van den mensch. Heeft niet, blijkens de geschiedenis, juist die kennis aangaande 's menschen oorsprong, dat beset van gelijkheid in wezen en van hooge bestemming; de wetenschap dat voor God geen aanneming des persoons is en allen naar Zijn beeld zijn geschapen, ten allen tijde den eersten stoot gegeven tot verbreking van alle soorten van slavernij; tot opheffing van den in de verachtelijkste zonden gevallen broeders; zoodat Kemble, met volle instemming o. a. van den geleerden historiekenner Gneist, naar waarheid van de christelijke kerk gedurende de eerste eeuwen onzer jaartelling kon schrijven: „tot welke handelingen de geestelijken zich ook door de belangen van hunnen stand hebben mogen laten verleiden, moeten wij toch altijd bedenken, dat zij voortdurend eene verbindende kracht geweest zijn tusschen rijken en armen, sterken en zwakken. Niemand *buiten hen* was in staat de sterke hand der machtigen te bedwingen, de strengheid der wet te verzachten, in slaven een schemering van hoop op te wekken, en voor den hulpelooze, wien de staat niet eens rechten toekende, in deze wereld een plaats en verzorging te vinden.” (36) En blijft ook heden ten dage dat feit ons in het bijbelsche scheppingsverhaal opgeteekend, doch niet in 's menschen verstand opgekomen, niet de eigenlijke grondslag van onze verplichtingen tegenover gevallenen, misdeelden en minder beschaafde volken? Met al hun humaniteit hebben de heidenen daarentegen bij de uitbreiding van den rechtskring het nooit verder gebracht dan hun eigenbelang reikte.

Ik wijs ten slotte nog op eenige andere, niet minder duidelijke geboden.

Gij zult niet doodslaan. Kan wie dat gebod kent en zich aan Gods Woord onderwerpt, hoe groot zijne wellicht